

**ANDIJON SHAHRIDA AVTOTRANSPORTLAR OQIMI
TO'PLANUVCHI MANZILLARNI ANIQLASH VA KO'P QAVATLI
AVTOTURARGOHLAR QURISH TAKLIFIY LOYIHALAR
TAYYORLASH**

Ilmiy rahbar: katta o'qituvchi,

Xaydarov Murodjon Akbaraliyevich

+998 77 070 44 51

Yuldashev Omadjon Raxmonjon o'g'li – AndMI talabasi.

+998 94 712 19 06

Annotatsiya. Ushbu maqolada biz avtomobillashtirishning katta ko'rsatkichi bo'lgan dunyo shaharlarida to'xtash joylarini tashkil etish, boshqarish va ulardan foydalanish tahlili keltirilgan. Turli xil shaharsozlik muammolarini hal qilishda to'xtash jarayonini shahar nazoratining eng samarali usullari ta'kidlangan.

Kalit sozlar: Transport yo'nalishi, jamoat transporti, transportning ekologiyasi, avto turargoh, tashkil etish, boshqarish, to'xtash joyi, mashinalar joyi, to'xtash joyi, tartibga solish, innovatsion nazorat usullari.

Kirish. Jamoat transporti bu umumiy jamoat foydalanishi mumkin bo'lgan, odatda jadval bo'yicha boshqariladigan va belgilangan tartibda boshqariladigan shaxsiy transportdan farqli o'laroq, guruhli sayohat tizimlari bo'yicha yo'lovchilar uchun transport tizimi marshrutlar va bu har bir sayohat uchun belgilangan to'lovni oladi. Jamoat transporti shaharlar ichida ekanligini ta'kidlaydi va jamoat transporti haqida gap ketganda havo qatnovi ko'pincha o'ylamaydi-lug'atlarda "avtobuslar, poezdlar" kabi so'zlar qo'llaniladi. Jamoat transportiga misol tariqasida shahar avtobuslari, trolleybuslar, tramvaylar va yo'lovchi poezdlari, tez tranzit va paromlar kiradi. Shaharlar o'rtasidagi jamoat transportida aviakompaniyalar, avtobuslar va shaharlararo temir yo'l ustunlik

qiladi. Dunyoning ko'plab mamlakatlarida tezyurar temir yo'l tarmoqlari rivojlanmoqda.

Aksariyat jamoat transporti tizimlari qat'iy belgilangan marshrutlar bo'ylab chiqish tushirish punktlari oldindan belgilangan jadval bo'yicha ishlaydi, eng tez-tez uchraydigan xizmatlar esa yo'lga chiqadi. Biroq, ko'pchilik jamoat transporti sayohatlari boshqa sayohat usullarini o'z ichiga oladi, masalan, yo'lovchilar piyoda yurish yoki poezd stantsiyalariga kirish uchun avtobus xizmatlarini olish. Birgalikda taksilar dunyoning ko'p joylarida qat'iy jamoat transporti liniyalari bilan raqobatlasha oladigan yoki yo'lovchilarni almashish joylariga olib kelish orqali ularni to'ldirishi mumkin bo'lgan talab bo'yicha xizmatlarni taklif qiladi. Paratransit ba'zan talab past bo'lgan hududlarda va uyma-uy xizmatga muhtoj odamlar uchun ishlatiladi.

Shahar jamoat transporti Osiyo, Shimoliy Amerika va Evropada sezilarli darajada farqlanadi. Osiyoda foyda ko'rishga qaratilgan, xususiy mulkka tegishli va ommaviy savdoga qo'yilgan ommaviy tranzit va ko'chmas mulk konglomeratlari asosan jamoat transporti tizimlarini boshqaradi. Shimoliy Amerikada shahar tranzit idoralari ko'pincha ommaviy tranzit operatsiyalarini amalga oshiradilar. Evropada ham davlat, ham xususiy kompaniyalar asosan ommaviy tranzit tizimlarini boshqaradi.

Muammoning qo'yilishi. Avto transport vositalarining shahar atrofidagi o'qimi yoki o'qimi ko'rsatkichlariga bir nechta omillar ta'sir qiladi. Ko'pchilik shaharlar, transport xizmatlarining yaxshi tarzda taqsimlanishi va xizmatlar tegishli yo'nalishda mavjud bo'lishi kerakligini bilib turadi. Yuqoridagi muammolar hal etilgach, avto transportning shahar atrofidagi o'qimi faqat transport sohasi mavjud bo'lgan shaharlarda muhim ahamiyatga ega bo'ladi. Avtotransport shahar atrofida quyidagi muhim masalalarga sabab bo'lishi mumkin:

1. Trafik yo'qotilishi: O'rtacha mashinalar sonining ko'payishi va trafik yog'ochlarining o'sishi, shahar atrofidagi o'qimni kuchaytiradi va transportning tezlik va effektivligiga ta'sir qiladi.

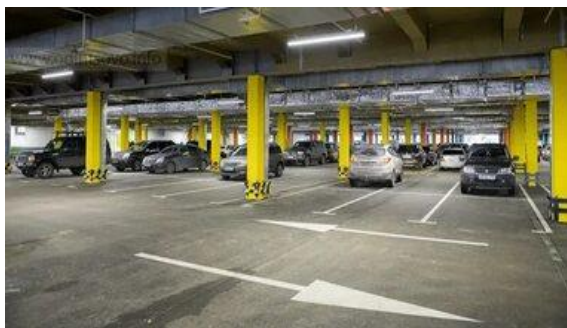
2. Transport yo'nalishi: Avtotransportning shahar atrofidagi o'qimi shuningdek, yo'nalishlar boyicha tuzilishi, transport vositalarining qanday vaqt qilingan, qayerdan-qayerga borishlari, transport ta'minoti va yana ko'plab yo'nalishlar, transportning qulaylik va samaradorligi uchun muhimdir.

3. Transportning integratsiyasi: Avto transport shahar atrofida boshqa transport turlari bilan integratsiyasiga e'tibor berilishi kerak. Metro, trolleybus, avtobuslar va boshqa transport vositalari orasidagi to'lov tizimlari, bog'liqlik va moslashtirishlar, shuningdek, transport turlarining bir-biriga ta'siri va ulushi muhimdir.

4. Transportning ekologiyasi: Avtotransport ekologiyasi shahar atrofidagi o'qimi uchun juda muhimdir. Avtomobillar emissiyasi, yorqinligi, shovqin yetish maydonlari, shuningdek, transportning ekologik ta'siri va qo'llanilishi muhimdir.

Shahar atrofidagi avtotransport o'qimi kelajakda yengil muhim masalalardan biri bo'ladi, chunki transport sohasi katta rivojlanish ko'rsatmoqda va avtomobillarning hajmi katta suratlarda o'smoqda. Bu aniq tahlil va barqaror ishlar bilan hal qilinishi kerak bo'lgan dolzarb muammolardan biri hisoblanadi.

Tadqiqot usuli. Avtomatik ko'p qavatli avtoturargoh tizimi to'xtash joyini minimallashtirishga yordam beradi. To'xtash joyi juda katta muammoga aylangan zamonaviy dunyoda, 100 dan ortiq mashinalar to'xtab turishi kerak bo'lgan joylarda zamonaviy yirik kompaniyalar va kvartiralarda va hokazolarda bo'sh joyni isrof qilishning oldini olish juda muhim bo'lib qoldi, bu tizim o'zini isbotlaydi. bo'sh joyni isrof qilishni kamaytirishda foydalidir. Ushbu avtomatik avtoturargoh tizimi avtotransport vositalarini qavatma-qavat to'xtash imkonini beradi va shu bilan foydalaniladigan joyni kamaytiradi. Bu yerda talabga ko'ra istalgan miqdordagi mashinalar to'xtab turishi mumkin. Bu tizimni modernizatsiya qiladi va shu bilan joyni tejaydi.

Ko'p qavatli avtoturargohning kamchiliklari:-

Ko'p qavatli to'xtash joylaridan foydalanadigan haydovchilar, ba'zan garajlar sifatida ham tanilgan, ko'pincha tuzilmalar taqdim etadigan bir qator imtiyozlardan foydalanadilar. Garajlarning ko'p sonli avtoulavlarni joylashtirish qobiliyatiga qaramasdan, ko'p qavatli to'xtash joylari ham ularning baland, yopiq va ko'pincha zaif yoritilgan tabiatidan kelib chiqadigan bir qator aniq kamchiliklarga ega.

1. Buzilish va texnik xizmat ko'rsatish. Ko'p qavatli avtoturargohlar har kuni yuz minglab funt avtomobillar, odamlar va jihozlarni qo'llab-quvvatlaydi. Garajlar doimiy ravishda o'zgarib turadigan juda katta miqdordagi og'irlik va yuklarni qo'llab-quvvatlaganligi sababli, doimiy parvarishlash faoliyati bo'lmasa, tuzilmalar tezda yomonlashadi. Bundan tashqari, Kanada Milliy Resurs Kengashining ma'lumotlariga ko'ra, ob-havo va atrof-muhit sharoitlarining o'zgarishi garajning temir tayanch strukturasi yomonlashtirishi va garaj foydalanuvchilari uchun xavfli muhit yaratishi mumkin. Milliy Resurs Kengashining fikriga ko'ra, bir qator korroziya inhibitörleri strukturaning yaxlitligini buzadigan jarayonlarni kechiktirishga yordam beradi, ammo doimiy

parvarishlash va parvarishlash ko'p qavatli to'xtash joylarini tizimli ravishda mustahkam saqlash uchun korroziyaga qarshi choralarni o'z ichiga olishi kerak.

2. Yoritish. Aksariyat avtoturargohlar kechasi, ko'p qavatli yoki boshqa yo'l bilan ochilgan bo'lsa-da, qandaydir yoritishni talab qilsa-da, garajlarning ko'p qavatlilikligi butun tuzilmada ko'p sonli chiroqlarga ehtiyoj tug'diradi. Bundan tashqari, strukturaning ichki qismi kun davomida ham qorong'i bo'lib qolishi mumkinligi sababli, bu chiroqlarning ko'pchiligi doimo ishlashi kerak. Ushbu tartib garaj egalari uchun yuqori energiya to'lovlarini keltirib chiqarishi mumkin va singan yoki yonib ketgan lampalarni almashtirish uchun tez-tez yoritishni talab qilishi mumkin.

3. Xavfsizlik. Ko'p qavatli avtoturargohlar ichkarida cheklangan tabiiy yorug'likni ta'minlaganligi sababli, ba'zi xavfsizlik mutaxassislari tuzilmalar ichidagi xavfsizlik haqida tashvish bildiradilar. Arxitektorlar Sakri va Xayruddin o'zlarining munitsipal taqdimotlarida mahalliy politsiya yoki jamoat xavfsizligi stantsiyalariga bevosita ulanadigan xavfsizlik qurilmalarini tavsiya qiladilar.

Bundan tashqari, arxitektorlar jinoyatchilar yashirinishi mumkin bo'lgan qorong'u joylarni qisqartirish zarurligini aniq ta'riflaydilar. Garchi xavfsizlik choralari ko'rilgan bo'lsa ham, jinoyatchilar hali ham ko'p qavatli mashinalar inshootlarida gullab-yashnagan ko'rinadi.

Ko'p qavatli avtoturargohning afzalliklari:

Nyu-York, Dehli, London kabi har qanday shaharning yo'llarida besh milliondan ortiq avtomobil va ikki g'ildirakli mashinalar bor, lekin to'xtash joylari etarli emas. Dehlining asosiy bozorlarida to'xtash joyiga bo'lgan talab o'rtacha hisobda 43 foizga oshdi. Bu faqat Dehli yoki Mumbay muammosi emas; Hindistonning barcha yirik shaharlari kosmik inqirozga duch kelmoqda. Kolkata, Bangalor, Haydarobod, Ahmadobod, Chandigarh, Pune va boshqa shahar va yarim shaharlar kabi boshqa shaharlarda to'xtash joylari tezda katta muammoga aylanib bormoqda.

Ko'p qavatli avtoturargohlar har bir to'xtash joyi uchun qurilish narxining pastligini ta'minlaydi, chunki ular odatda bir xil sig'imga ega an'anaviy ob'ektga qaraganda kamroq qurilish hajmi va kamroq yer maydonini talab qiladi.

Ko'p qavatli avtoturargohlar to'xtash joyining optimal echimini amalga oshirish uchun maksimal moslashuvchanlikni taklif qiladi. Vaqtni tejaydigan vertikal va gorizontal harakatlar bir vaqtning o'zida tez to'xtash va olish vaqtlarini ta'minlaydi.

Ushbu maqolada avtotransportlar oqimi to'planuvchi manzillarda avtoturargohlar ya'ni avtoparklar qurish taklifiy loyihalar bn tanishishingiz mumkin bo'ladi. Parklarni nazorat qilish siyosatining innovatsion yo'nalishlari Evropaning aksariyat yirik shaharlarida o'z ishlarining muvaffaqiyatini isbotladi. O'zbekistonning yirik shaharlarida joriy Park siyosatini yaratish va modernizatsiya qilish uchun ajoyib asos bo'lib xizmat qiladi, shuningdek, kengroq ijtimoiy maqsadlarga erishish uchun Park siyosatida yanada jasoratli echimlarni amalga oshirishga turtki beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. угли Рахимов, Р. Р. (2022). МОДЕЛИРОВАНИЕ ПРОЦЕССА ВЫБОРА ОПТИМАЛЬНОГО ТИПА ПОДВИЖНОГО СОСТАВА ДЛЯ ПЕРЕВОЗКИ МЕДИКАМЕНТОВ ПОТРЕБИТЕЛЮ. *Journal of new century innovations*, 18(5), 109-120.
2. ўғли Раҳимов, Р. Р. (2022). ТАШИШДА ТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИНИНГ СИФАТ КЎРСАТКИЧЛАРИНИ БАҲОЛАШ. *O'ZBEKISTONDA FANLARARO INNOVATSIYALAR VA ILMIY TADQIQOTLAR JURNALI*, 2(14), 656-663.
3. Raximov, R. (2023). AVTOMOBILLARGA TEXNIK XIZMAT KO'RSATUVCHI USTAXONASINI JORIY ERISH AFZALIKLARI. *TA'LIMDAGI ZAMONAVIY MUAMMOLAR VA ULARNING ILMIY YECHLARI*, 1 (1), 280-290.
4. Raximov, R., & Daminov, D. (2023). TRANSPORT VOSITALARI DETALLARI RESURSLARINI KOMPYUTERDA HISOBLASH. *MODERN*

EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 2(2), 75-82.

5. Sohibjon o'g'li, SJ, & Rafuiqjon o'g'li, RR (2023). TRANSPORT LOGISTIKASI TIZIMINI TOSHKIL ETISHNING IQTISODIY AHAMIYATI. *TADQIQOTLAR* , 25 (1), 79-83.

6. Raximov Raxmatullo Rafuiqjon o'g'li, & Solimuhammadov Jamshidbek Sohibjon o'g'li. (2023). LOGISTIKA TIZIMING TRANSPORT TOSHQIL ETUVCHISI. *TA'LIMDAGI ZAMONAVIY MUAMMOLAR VA ULARNING ILMIY YECHLARI* , 7 (7), 27–33.
<https://esiconf.com/index.php/mpe/article/view/546> dan olindi.

7. Raximov Raxmatullo Rafuiqjon o'g'li, & Solimuhammadov Jamshidbek Sohibjon o'g'li. (2023). TRANSPORTDA LOGISTIKA XARAJATLARINI VA TARIFLARNI SHAKLLANTIRISH. *BUTUN DUNYO ILMIY TADQIQOTLAR NAZARIYASI* , 2 (2), 106-114.
<https://esiconf.com/index.php/TOSROWW/article/view/543> dan olindi

8. Rafuqjon, R., & Rahimov, O. L. (2022). Avtomobil Transportida Tashuv Ishlarini Amalga Oshirishda Harakat Xavfsizligini Ta'minlash Uslublarini Takomillashtirish Yo'llari. *Образование И Наука В Хxi Веке*, 750-754.

9. Raximov, R. ., G'ulomova, Z. ., & G'ulomov , I. . (2023). SHISHA ISHLAB CHIQRISH VA UNI KLASIFIKATSIYASI. *Бюллетень студентов нового Узбекистана*, 1(2), 9–15. извлечено от <https://in-academy.uz/index.php/yota/article/view/9865>

10. угли Рахимов, Р. Р. (2022). Процесс электролитического осаждения хрома на поверхности деталей.